

Čo robiť, keď sa vaše dieťa neučí ?

Patrite k rodičom, ktorí sú nespokojní so známkami svojho dieťaťa ?

Skúsenosti na našej škole ukazujú, že nedostatočná domáca príprava detí do školy je najčastejším problémom podpriemerných študijných výsledkov. Väčšina žiakov má pritom zodpovedajúce predpoklady pre zvolené štúdium, ale dosahuje neadekvátne výsledky. Dôvod ? Deti najčastejšie odpovedia, že sa im nechce učiť, učenie ich nebaví, alebo jednoducho, že sú leniví. Určite ste podobné odpovede od svojich detí počuli aj vy. Čo však podniknúť, aby vaše dieťa pochopilo, že i keď učenie nepatrí medzi jeho obľúbené činnosti, nemusí preto klesnúť na štvorky a päťky, ktoré sú hlboko pod jeho skutočné schopnosti ?

Tu je niekoľko rád pre vás :

„Nemáme sa čo učiť“

Ak vám toto vaše dieťa tvrdí často, snaží sa využiť váš nedostatočný prehľad o dianí v škole. Platí tu zásada : **„Dôveruj, ale preveruj“**. **Povedzte mu, že mu potrebujete veriť** , lebo dôvera má byť základom vášho vzťahu a naopak klamstvo vzťah nielen oslabuje, ale aj vždy vypláva na povrch. Keďže vaša vzájomná dôvera sa podlomila, musí nastať kontrola a nie obviňovanie. Odteraz budete kontrolovať jeho prípravu, podľa rozvrhu. V rozvrhu si pozrite, aké vyučovacie predmety má vaše dieťa zajtra, požiadajte ho, aby vám z nich ukázalo zošity, či učebnice a povedalo učebné látky, ktoré sa naposledy v škole učili. Na jeho nevôľu a nechotu buďte pripravený, nenechajte sa odradiť. Buďte za každú cenu pokojný a trvajte na svojom. Vysvetlite mu, že ako náhle zistíte, že sa na neho môžete spoľahnúť, pravidelná kontrola nebude nutná. Môžete pritom zavolať triednemu učiteľovi a overiť si, aké má posledné známky a či nie sú na jeho nepripravenosť sťažnosti od učiteľov.

„Zo spolužiakov sa nikto neučí“

Pri tomto tvrdení vaše dieťa zovšeobecnilo vlastné pozorovanie, čo väčšina tínedžerov v tomto veku robí. Veľká skupina sa možno neučí, ale nie sú to všetci. Nepovedzte mu, že vás to nezaujímá, že sa podľa neho ostatní neučia, ale opýtajte sa ho, či si myslí, že je to správne, že sa neučia. Vaše dieťa nechce byť iné, ako sú jeho kamaráti, a preto vám pravdepodobne odpovie, že nechce vyzerat' ako biff'oš, a „vzorného “ zo seba robiť nemieni. Predpokladá, že môže byť vystavený uštipačným poznámkam od spolužiakov, voči ktorým sa bude cíti trápne . Povedzte mu, že buď taká situácia vôbec nemusí nastať, alebo keď nastane, aspoň ukáže, že vie byť sám sebou. **„Tvoja jedinečnosť je v tom, že si sám sebou a nie, že si ako všetci spolužiaci. Potrebuješ vedieť, čo je správne pre teba.“**

Skúsenosti ukazujú, že žiaci, ktorí sa v známkach zlepšili a zostanú pritom kamarátski, teda sami nezmenia svoj vzťah k spolužiakom, iba sa začnú viac učiť, získajú medzi spolužiakmi prestíž. Nestávajú sa terčom posmechu alebo izolácie, ako sami predpokladali, ale naopak získajú si rešpekt.

„Nikto zo spolužiakov tomu predmetu nerozumie“

Treba zistiť, prečo danému predmetu nerozumie vaše dieťa. Dôvodov môže byť viac. Ak sa dieťa neučilo od začiatku predmet pravidelne, nerozumie mu na hodinách, doučenie dlho odkladá, tak

výsledkom sú zlé známky. V takom prípade sa s dieťaťom treba dohodnúť na pláne učenia. Treba určiť termín, do kedy sa predmet naučí, koľko látok sa denne naučí a ako skontrolujete, že sa učilo. Nevyhnutnosťou je obmedziť, niektorú prevažujúcu činnosť – PC, TV a pod. Dôležitou podmienkou je dohoda, nie hnev a nátlak, pretože tým jeho postoj nezmeníte.

Ďalšou možnosťou je, že vaše dieťa nerozumie predmetu aj napriek jeho snahe naučiť sa ho. V takom prípade by mu pomohlo **doučovanie**. Ak ste na daný predmet odborník, ale dieťa vašu pomoc nevyhľadalo, je lepšie osloviť iného doučovateľa. Vyhnite sa možným výchovným vplyvom na učenie, ktoré by proces učenia obrátili na boj s dieťaťom, než na skutočné učenie : „Ako to, že tomu nerozumieš?, „Čo ma nepočúvaš, veď teraz som ti to vysvetlil ! “ Vaše dieťa si samo môže doučovateľa vyhľadať cez inzerát a tak prebrať zodpovednosť za riešenie svojho problému.

Žiak môže požiadať vyučujúceho daného predmetu o dovysvetlenie látky, ktorej neporozumel. Je však potrebné, aby povedal, čo sa z učiva naučil, pokiaľ učivu rozumie, prípadne priniesol ukázať vypracované príklady, aby učiteľ videl jeho domácu prípravu a mal na čo naviazať. Jeho snaha a aktivita dopomôže k dobrej spolupráci s učiteľom.

V prípade, že vám dieťa povie, že učiteľa požiadalo o pomoc, alebo, že učiteľovi povedala celá trieda, že učebnej látke nerozumejú a vyučujúci pomôcť odmietol, skutočnosť môže byť občas taká, ale väčšinou sú za tým iné okolnosti :

- vyučujúci má s triedou skúsenosti, že väčšina žiakov sa na hodiny neučí, a preto nie je ochotný látku vysvetľovať znovu
- žiak alebo trieda o pomoc požiadali nevhodným spôsobom – nárokovali si vysvetlenie, obvinili učiteľa, že nevie vysvetľovať, i keď na vyučovaní výklad nepočúvali.

Je lepšie mať informácie nielen od vášho dieťaťa, ale aj učiteľa, aby vaše poznatky boli čo najviac objektívne. Využite možnosť **zavolať triednemu profesorovi** a opýtať sa ho na výsledky triedy v danom predmete a požiadať o pomoc, čo by sa v danom predmete dalo robiť. Niekedy stačí, že sa triedny profesor porozpráva s vyučujúcim a nájdu riešenie na danú situáciu. Prípadne zjédete sami za vyučujúcim, opýtate sa na názor učiteľa na vaše dieťa a vysvetlíte problémy vášho dieťaťa.

„Nemám žiadnu motiváciu“

Pozorujete, že vaše dieťa je uzavreté, veľmi málo komunikuje, nič ho poriadne nebaví, je bez nálady, či býva podráždené ? Vaše dieťa niečo trápi, ale nevie alebo nechce o probléme hovoriť. K učeniu sa nevie prinútiť, lebo sa nedokáže sústrediť. Môže byť z niečoho sklamané , frustrované, či mať depresívnu náladu. Niekedy to býva sklamanie zo seba, lebo sa mu nedarí v škole tak ako bol zvyknutý zo základnej školy. Problémom môžu byť priatelia, spolužiaci, nehody v rodine, zdravotné problémy, či nedobrovoľné vzdanie sa obľúbenej dlhoročnej činnosti, napríklad športu.

Snažte sa **pokojne porozprávať**, môžete začať napríklad vetou : „**Zdá sa mi, že t'a niečo trápi, chcela by som ti pomôcť.**“ Ak sa vám vaše dieťa nezdôverí, vyskúšajte to znovu o pár dní. Môže sa stať, že sa vám dieťa zdôverilo, snažili ste sa mu pomôcť, ale jeho nálada sa nezlepšuje, výsledky v škole sú naďalej neuspokojivé. Vtedy je vhodné obrátiť sa na školskú psychologičku. Môže pomôcť

dieťaťu v riešení problému aj tým, že diskkrétne upozorní vyučujúcich, že za jeho neprospechom nie je nezaujím o školu, ale iné problémy.

„Táto škola ma nebaví“

Stáva sa, že žiak po určitom čase zistí, že odborné zameranie školy ho nezaujalo, a preto sa nemá chuť učiť. Najčastejšie je na príčine záujmová nevyhranenosť pri voľbe školy, alebo nesplnené očakávania o škole. **Treba počkať aspoň 2-3 mesiace**, či dieťa odborné zameranie školy predsa len neosloví a potom sa poradiť o vhodnej škole s odborníkom, aby sa predišlo opätovnej nesprávnej voľbe.

Niektorí žiaci sa zasa dlhšie adaptujú na zmeny a nové prostredie, v minulosti mohli častejšie strieďať základné školy, či mať zlé skúsenosti zo školy, a preto im adaptácia robí problémy. Sú citliví a netrpezlivejší, a preto okamžite reagujú na počiatočnú nepohodu. Také dieťa treba povzbudiť a upokojiť, rozoberať s ním jeho ťažkosti a viesť k zvyšovaniu nárokov na seba. Ani v tomto prípade nezaškodí **poradiť sa so školskou psychologičkou**, ktorá žiaka a rodičov vhodne usmerní.

Nezaujím o školu sa môže prejavovať aj záškoláctvom. Dieťa nemuselo mať odvahu povedať vám, že škola ho nebaví, alebo sú za tým kamaráti, komplikovaná rodinná vzťahy. Situáciu treba individuálne posúdiť, **zistiť skutočnú príčinu** záškoláctva a či nevhodný výber školy so záškoláctvom súvisí. Uvedený problém je potrebné **riešiť spolu s triednym učiteľom**, ktorý neospravedlnené hodiny v škole musí uzavrieť.

„Táto škola je veľmi ťažká“

Dôkazom, že je pre žiaka škola ťažká sú zlé výsledky v I. štvrťroku, sťažnosti, že nerozumie učivu a snaha učiť sa, pri ktorej sa nedostávajú kladné výsledky. Vysoké nároky v škole môžu žiaka postupne od učenia odradiť. Ak dieťa nezvláda učenie z týchto dôvodov, môžete si jednoducho u školskej psychologičky overiť, **či má dostatočné predpoklady pre školu, či vyskúšať doučovanie, alebo dieťa čím skôr preradiť na inú školu**. Oneskorené riešenie tejto situácie môže mať silný vplyv na pocity menejcennosti, zníženie sebaúcty a sebadôvery vášho dieťaťa, ktoré sa dlho napráva.

„Neviem sa to naučiť“

Na našej škole sa všetci žiaci 1. ročníka zúčastňujú programu s názvom „Nauč sa učiť na čo sa mučiť“. Jeho cieľom je osvojiť si efektívne metódy učenia. Výhodou je, že si žiaci presne otestujú svoj učebný štýl a naučia sa zodpovedajúce techniky učenia. Dozvedia sa ako sa učiť technické predmety, ktoré sú pre nich nové, a ktoré im robia najväčšie ťažkosti. Na 5 vyučovacích hodinách sa dozvedia všetky potrebné informácie o efektívnom učení a chybách, ktoré mnohí pri učení robia. Ak vám teda vaše dieťa povie, že sa niečo nevie naučiť, môže si pripomenúť program o učení prostredníctvom príručky, ktoré dostalo na konci programu domov. Žiaci si v nej zapisujú výsledky zo sebaopoznávacích dotazníkov a riešenia cvičných úloh. V príručke sú všetky informácie, ktoré pomôžu aj vám – rodičom, zorientovať sa v správnych technikách učenia.

Pri akýchkoľvek problémoch s vašimi deťmi sa môžete prísť poradiť so školskou psychologičkou. Záleží nám na tom, aby sa vaše deti na našej škole dobre cítili.